Ötödik évfolyam. **77. szám.** Vasárnap, 1886. szeptember 19-én.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.
helyben házhoz hordva:
Egész évre . . 8 frt.
Fél évre . . . 4 „
Negyed évre . 2 „
Vidékre postán küldve:
Egész évre . 9 frt — kr.
Fél évre . . 4 „ 50 kr.
Negyed évre 2 „ 25 kr.
Néptanítóknak helyben:
Egész évre . 6 frt — kr.
Fél évre . . 3 „ — „
Negyed évre 1 „ 50 „
Néptanítóknak vidéken:
Egész évre . 7 frt — kr.
Fél évre . . 3 „ 50 „
Negyed évre 1 „ 75 „

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMU MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hirdetések és előfizetések fölvétetnek s egyes számok kaphatók helyben:
Muzsik és Partlics könyv- és könyomdájában, Schön A., Hecht M. könyvkeresked.-ben, Hay S. dohánytőzsdéjében, valamint hirdetések s nyilttéri közlemények ugy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban.

Egy szám 10 kr.

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal:
Csendes-utcza, Tóth-féle házban,
hová minden a lap szellemi részét illető közleméný, az előfizetések és hirdetések is küldendők.
Bérmentetlen leveleknem fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.
Szerkesztővel értekezhetni:
d. e. 11 órától 12-ig és d. u. 3-tól 5 óráig.

Zombor — Baja.

Négy év folyt le azóta, hogy mi e helyt Zombor kereskedelmi lesűlyedését megbeszéltűk.

Bizonnyal nem nagy fáradságba kerűlt e lesűlyedés okait bemutatni, mert hisz itt feküvének s itt fekszenek elvitázhatatlan bizonyossággal szeműnk előtt. Ezen okok azonban ez idő óta egy igen jelentékennyel szaporodtak s ez a budapest-zimonyi vasutnak forgalomba hozatala, mely a zombori kereskedelmi rayon kelet-nyugati részét elvonta s egyes részekre osztotta.

Mennyire megörűltűnk tehát e napokban, midőn a vasut-építési engedélyadások rovatát átolvastuk s azok között találtuk „Zombor"-t is; de mily csalódás követte ez örömet, azt látva, hogy Apatin lenne Zomborral egy keskenyvágásu gőz-tramway vel összekötendő. Apatin! Alig hihettem szemeimnek.

Azt hiszem, hogy ezzel a vasuttal valamelyes titkos czélt akarnak elérni, ugyanis e vonallal egy miniature exemplum teremtetnék, mely magában hordaná annak bizonyitékát, hogy sinekkel ép oly czéltalan vonalakat lehet vezetni, mint a milyen Bajától Ujvidékig vezettetett.

E baroque eszme — Zombort Apatinnal egy gőz-tramway-vel összekötni, — nem érdemli meg, hogy komolyan vétessék, mert éppen ellentétét képezi a nagyon is komolyan veendő s latba vetendő z o m b o r - b a j a i vonalnak.

Mik szólnak e vonal mellett?

A következő érvek:

I. Föléled a remény, hogy a lelépő közlekedésügyi miniszter br. Kemény után végre egy oly utód fog következni, ki a baja-báttaszéki réshely által elkövetett nagy sérelmet, mely a nép s az állam zsebeit sujtotta, nem fogja tovább is fennállatni.

II. Konsequenczjájakép eme — mint mondják közelfekvő miniszterváltozásnak — egyszersmind a Ferencz-csatornánál levő bajok alapos megtisztitása is várható volna s mind e két eshetőségnek közvetlen hatása lenne Zombor kereskedelmi ujjáélesztésére.

E remény nem chauvinismuson alapul, hanem s z á m o k o n.

Éppen az a budapest zimonyi vasuttal Zomborra nézve elveszett delkeleti terület fog Zombornak Bajával való összeköttetése által visszahódittatni, — f ö l t é v e, hogy Baja Báttaszékkel köttetik össze.

A német vámsorompók által gabona kivitelünkkel még inkább nyugat felé szorittatunk. A mi eladási helyünk az Alpvidékre szorul; Kelet-Németország, Sweitz s a mi tengeri kikötőnkre Fiuméra.

A mi csak a Béga körül s a Ferencz-csatorna alatt kivitelre jut oda gravitál a Ferencz csatornához s Zombor-Baján át mindenesetre a legolcsóbban Zákányig, ha éjszak nyugatra vezettetik, — avagy Fiuméig, ha ott hajóba vétetik.

Nem lehet attól tartani, hogy Verbász, mint forduló-állomás nevezetreméltó konkurrenczíát csinál, — mert Verbászról Bajára a vasut Szabadkán át vezet és e vonal 15½ mérföld távolságot tesz ki, mely a mi közönségesen jól megesavart tarifáink szerint mértföld mázsanként 2 krt véve 31 krt teherben nyel el, mig a zombor-bajai vonal 7 mértföldet tesz ki, s eszerint csak 14 krt kiván, a mi 17 kr teher differenczíát mutat föl, m. mázsánként s ha a csatornán hoznak oda, — akkor a csatorna ésszerű kezelése mellett a Verbász s Zombor közti teherdifferenczia, — ha a hajó továbbmenetben van legfőllebb 3 krra mehet, s az exporteur összes nyereségét képezi. S végtére e 14—17 kr a fogyasztó javára esik, a kinél manap e kicsiny szám nagy jelentőséget nyer.

A javak átvonulása ama helységnek, melyen a javak keresztűlhaladnak nem hoz anyagi hasznot, de igenis a javak forgalmának hajóról szárazra, s megfordítva.

A forgalom azonban, mely hajóról vasutra mutatkozik, rövid idő alatt a vasuti állomások meletti s a csatorna parton közraktárak fölépitését fogja eredményezni; csakis ez teheti s reméljük — ez fogja Zombort ismét előbbi kereskedelmi fontosságára segiteni.

Nem volna-e tehát kivánatos, hogy orsz. képviselőnk a baja-báttaszéki ösz szeköttetést sürgesse?

Nem egyedűl szűk helyi érdekekért lépne sikra; ez egyike az orszag legfontosabb ügyeinek

Olyan ügy, a melynek helyes keresztűlvitelével forgalmi javainkat nem mint eddig a keleti vasutak s az ausztriai kikötő Trieszt, hanem a mi államvasutaink s a mi kikötőnk Fiuméba vinnők.

Továbbá a helyes megoldással arról is gondoskodtunk lényen, hogy ne csak a „D. D. S." társaság részvényeseinek zsiros dividendákat, de elnyomott termelőinknek jobb bevételeket is teremtsünk

A fővarosi közraktárak részvényei e deczentralizatió által alább fognak szállani?

E helyett azonban az alföldiéi emelkeni fognak. S ha ebben s ezzel

A „Zombor és Vidéke" tárczája.

A kakuk.

— Németből. —

Egy szép juhász leányka két
Bárányt hajt csöndesen
A zöld mezőn, kövér fű közt,
Hol libatopp terem;
S ott hallja a kakuk madárt,
A mint az igy kiált:
Kakuk, kakuk . . .!

Megáll s leül a zöld fűbe,
S igy szól a kis szerény:
„Kakuk madár! mondd énnekem:
Sokáig élek én?"
— Már százig olvas csöndesen,
S ő csak kiáltja szüntelen:
Kakuk, kakuk . . .!

Boszantja ez a kis leányt,
Fölugrik és szalad:
Kezébe kapva ostorát
Űzi a madarat.
A rossz kakuk a zöldbe száll,
S a lányt boszantva hangicsál:
Kakuk, kakuk . . .!

A hang után fut s űzi őt
S nem érheti utól;
S ha visszafordul: a kakuk
Még hangosabban szól.

Már jó messzire űzte el,
S a rossz kakuk csak énekel:
Kakuk, kakuk . . .!

És végre a ligetbe ér
S szól elfáradva már:
„Tovább nem űzlek, csak dalolj
Te kis bohó madár!"
S visszamegy, de utána fut
Szép kedvese s — fülébe súg:
Kakuk, kakuk . . .!

Szabadka Gyula.

San Pancrazio.

— Római novelette.

Irta: **O. Otto.** Fordította: **Szabadka Gyula.**

Az éj nyugalmat és békességet hozott; békességet a két veszekedő fél között, nyugalmat a véres harczban. Civitavecciából jöttek a francziák, ágyuik halált és pusztulást hoztak Rómára; nem egy büszke fő feküdt már élettelenül, nem egy bátor szív szűnt már meg dobogni! A Pamfili villa Miardinojának gyönyörű fenyű-mandolát, a rómaiak e büszkeségét, melyeknek zöld lombjai századok óta árnyékot és üde enyhelyet nyujtának, szétzúzták a francia ágyuk golyói. Messzire szétszórva feküdtek zöld ágaik, gyönyörű galyaik, — a harcz dühe elpusztitotta egészen az erdőt.

San Pancrazio mellett hevesen küzdöttek; a város bejáratát akarták bevenni; a porta vitézül tartá magát, a golyók falaiba fúródtak, de ezek meg sem inogtak. A francziák többször már egészen San Pancrazio templomáig nyomultak, de a rómaiak mindannyiszor verték őket vissza. Az éj homálya végre nyugalmat hozott, — nyugalmat egy pár rövid órára.

San Pancrazio karmelita zárdájában, az apát úr czellájában még világitott a halovány mécs; az apát úr vigasztalódva állott egy ifju szerzetes előtt s jobbját áldólag tevé ennek fejére.

„Utazzál oda békességben, fiam," mondá az apát úr bátran, — utazzál keletre, hogy a pálmák alatt a szegény pogányoknak a keresztről prédikálhass és hogy őket az üdvösség utján a mennybe vezesd az örök boldogsághoz. Oh, szinte irigykedem rád, hogy a távol Indiába nem mehetek! Miálatt te szent parancsunkat követed az Ur elismerésének világával, hogy a szegény siamesek sötét lelkeit világitsd, miálatt te a dicső missiókat teljesited, — Krisztus tanitását elterjesztd, a hol még a pogányság hatalma uralkodik; miálatt te a dicsőség és üdvösség gyönyörű utján vándorolsz: az alatt mi talán a legközelebbi órákban életünket az ellenség gyilka alatt kileheljük. Nehéz idő fekszik Róma fölött; a szentszék ott tartózkodik a messze Nápolyban; a városban fölzendültek, a városon kivül meg az ellenség tombol. Az 1848. és 1849. esztendő sötéten lesz az Ur könyvébe irva! Sulyos, nagyon sulyos idők ezek! — Menj most a templomba, fiam, melynek nyugalma megszentségtelenitett ma a harcz és gyilkolás által. Az éj nyugalmat hozott oda is, a veszekedő pártok visszavonultak, az Ur házába most nyugodtan léphetsz. Borulj le a főoltár előtt, hogy szokásunk szerint áitatosságodat magad végezd el, mielőtt az Indiába vezető utra lépnél. Azon a helyen, hol szent Calepodius csontjai porladnak, ki még csak tizennégy éves volt, midőn Diocletian alatt hiteért vértanui halálal mult ki, — azon a szent helyen erősitsd meg magadat áitatos imában hogy hosszu utadat el birjad viselni. És most menj az Urral és a szent Szűzzel!"

*

San Pacrazio templomának ablakain már ragyogott a hajnalpir és reszkető világosságot hintett a főoltárra, melynek lépcsőin az ifju karmelita szerzetes terdepelt csöndes imájába elmerülve. A karmelita rend e fehér gyapjas ruhája ránczosan feküdt sarujáig, melynek erős bőre megvédte a mezitelen lábakat a tövisek és kavicsok ellen. Az ifju szerzetes sötét szemei bátran csüngtek az oltár keresztjén; fehér fogai közől halkan gyöngyöztek az imádság s avai. Most egy ágyulövés rengett a templom fölött, a templom falai megrendültek, az

a közhasznu előnyökkel városunk helyi virágzása is előmozdittatik, akkor semmiesetre se lehet ezt egoistikus törekvésnek nevezni.

Epoly csodálatos, mint a mily szomoru, hogy a közlekedésügyi ministerium az 1885-iki budgetnek oly abnormis tulhágása mellett egy krt se forditott a Baja-Báttaszék eme legvérzőbb seb gyógyitására, de még csodálatraméltóbb, hogy ezen megbocsájthatatlan elhanyagolása országos érdekeink eme legfontosabbikának mintegy traditio szerint közlekedésügyi minisz terről közlekedésügyi miniszterre átplántálódik a nélkül, hogy ezen bűnök bármely oldalról is megrovattak volna.

S azért abban a nézetben vagyunk, hogy a Zombor s Baja közti összeköttetés csak akkor fog a kezdemény stádiumába jutni, midőn a Baja Báttaszék közti összeköttetés elhatároztatik.

Ez esetben azonban a mi saját technikai, anyagi s szellemi erőink elégségesek lesznek, hogy a mi összeköttetéseinket magunk létesitsük, s nem fogunk arra utalva lenni, hogy ezen erőket a Dráva tulsó oldalán keressük.

Justus.

A legujabb planum.

Az ismert adoma jutott eszembe a napokban, midőn az „Első magyar általános biztositó társaság“ egyik utazó ügynöke élénk svádával magyarázta előttem intézete legujabb „hazafiságát“, mely azóta már kibontakozott a titokzatosság leple alól és terjedelmes czikkekben tárgyaltatott a nyilvánosság előtt. A „Magyar gazdák jégbiztositó szövetkezetét“ értem. De előbb elmondom az adomát.

Bérest akar fogadni a furfangos örmény. Kalaplevéve, lehorgasztott fejjel, — bamba melázással a szemeiben nagy alázatosan hallgatja Nuczu a domnule kecsegtetéseit :

„Ugy élsz majd nálam mint egy kis király, tejbe-vajba fürösztünk, nádmézzel etetünk és épenséggel — semmi dolgod! csupa pihenésből áll az életed! Fölkelsz hajnal előtt, megabrakoltatod a lovakat, — megeteted az igás marhát, friss almot szórsz alájuk és pihensz. — Azután megfejed a teheneket, megvágsz öt-hat zsák szecskát és — pihensz. Azután felsöpröd az udvart, felaprózol egy kocsiderék fát és ujra — pihensz. No azután jön a früstük — szép aranyos kukoricza málé — azt akár állva is megeheted, hogy a pihenéstől — pihenj! Ekkor befogsz a kis könnyü kocsimba, fölraksz tiz zsák buzát, elviszed a malomba, lejáratod a pitlén és természetesen egész idő alatt megint csak pihensz. Haza jössz leülsz a lóczára, falatozol és — pihensz. Azután egy pár kocsi trágyát kihordasz, kitekergeted, haza hajtasz és — ismét pihensz. Este azután kapsz egy nagy tál fuszulykát és hogy kanalázás után fel ne fordulj az unalomtól, leülsz egy kis kukoriczamorzsoló-székre, lemorzsolod a hizlalók másnapi competencziáját és egész este egyebet se csinálsz, csak — pihensz. Nos Nuczu, gyöngyéleted lesz nálam, mi!?

Erre Nuczu megvakarta a füle tövét és nagy bölcsen csak annyit kérdezett:

— Most domnule, még csak azt mondd meg nekem, hogy hát voltaképen mikor fogok én dolgozni?

Körülbelül ilyen forma szép igéretekkel kecsegteti az „Első magyar biztositó társulat“ is a közönséget abba a világboldogitó kölcsönösségbe, melyet a magyar gazdák jövendő boldogulására olyan furfangos-ügyesen kitundált s elkeresztelte: „Magyar gazdák jégbiztositó szövetkezetének.“

Lássuk a medvét. Mi ennek a legujabb világboldogitó planumnak a veleje.

Az „Első magyar“ szövetkezetet alapit, vagyis összeirja egy csoportba az összes résztvenni akaró jég ellen biztositó gazdákat és azt mondja nekik: Most nem én: „Az első magyar“, hanem ti biztositsátok kölcsönösen egymást, még pedig hogy senki időközben kereket ne oldhasson, tizenkét év tartamára. Nyereség, veszteség a tiétek abba én magamat bele nem ártom, én csak manipulálom az ügyeteket kiszabom hogy minden esztendőben mennyi dijat fizessetek be a közös kasszába, kommandérozlak, — rendet csinálok; mert hát röndnek muszáj lenni. Ti nem csináltok semmit, csak fizettek és nézitek, hogy én mit csinálok. — Kaptok elnököt alelnököt akár kettőt, tanácsot is még pedig hogy szükibe ne legyetek, mindjárt 42-őt. Ennek a tanácsnak, a melyet én proponálok és én választok a magam tetszése szerint, — nem lesz egyéb dolga, minthogy a te érdekeid képviseletében hazafias mameluki szolgálatokat teljesitsen! A te érdeked pedig első sorban az, hogy én ne károsodjam. Ezért mindenek előtt levonok a magam részére 5 százalékot a brutto bevételekből.

Ne aggódjatok ez nem kezelési költség, nem provisio, nem kárfelvételi kiadás, mindezeket külön és búsásan fizeted, édes magyarom! Ez az 5 százalék az én hazafias profitom azért, hogy összeboronáltalak.

Ime ebből áll lényegesen a „Magyar gazdák jégbiztositó szövetkezete.“ Ennyi isten áldás mellett a magyar gazda méltán ismételheti Nuczu kérdését: ha ezek a szövetségünk előnyei, hát terhei voltaképen melyek lesznek?

Terhekről egyelőre hallgat a krónika. A szövetkezet óriási risikójáról meg épenséggel hallgat. Ha nyereség lesz — hangsulyozza az „Első Magyar“ oraculum — én nem kérek belőle. És ebben áll a turpisság. Az „Első Magyar“ consequenter a nyereség átengedéséről beszél, holott saját kimutatása szerint az utóbbi 5 év alatt jégüzletén körülbelül 800,000 frtot vesztett, mely veszteségeit a többi biztositási ágak nyereségéből kellett pótolnia. Feltehető, hogy a gyámsága alá helyezett szövetkezet jobban fog boldogulni? hogy a szövetkezet nyerni fog ott, ahol a fogas protektor óriási veszteségeket szenvedett?

Kötve hiszem. Föltéve, hogy némi nyereség nézne is ki e combinaczióból: szabad-e a gazdának oly koczkázat viselésére vállalkoznia, mely a legjobb esetben elérhető jó eredménnyel arányban egyátalán nem áll? S ha a gazda közönség maga akarja a risikót viselni, mi szüksége akkor az „Első Magyar“ pártoló gyámkodására? A kölcsönösségi viszony nagyot zökken e beavatkozás által és nem hiszem, hogy az „Első Magyar“ iránti bizalmat ez a kanikulában meginditott jéghadjárat valami nagyon megerősithetné! Konyitok hozzá, hogy mit akar az „Első Magyar“, de megérteni nem akarom.

Annak az ügynöknek, ki váltig bizonyitgatta előttem, hogy „Allah egy és Lévai Henrik az ő profetája“ elmondom ellenvetéseimet. De furfangosan mosolygott és oly argumentummal állt elé, mely némileg kihozott a sodromból:

— Minél vastagabb valamely ámitás, annál több kilátása van arra, hogy a tömeg acceptálja.

Videant consules! Én csak óvni kivántam gazdatársaimat.

Egy magyar gazda.

ablakok zörögtek. Majd meg puskadurranások követték az ágyulövést s fegyverek csörgése hallatszék.

Olasz és franczia szavak hangzottak vegyesen. „Vive la France!“ csengett az egyik, „Eviva Garibaldi!“ a másik részről. A harcz ismét fölébredt a hajnali fénnyel. Hatalmas buzogányok döngették a templom ajtaját; csattogva nyomult beléje egy franczia vadász csapat. Egyenes méltósággal állott az ifju karmelita szerzetes a főoltárnál, fehér ruhája ezüst szinben csillogott, fejét a kelő nap aranysugáru glóriával köríté. A benyomuló katonák e jelenettől meghatva állottak meg, — azután előrébb lépkedtek, kezeiket összetéve imára, fejeiket meghajtva közeledtek a főoltárhoz.

„Votre bénédiction, saint pére.“ mondák halkan, „votre bénédiction pour un brave camarade, qui est blesse á la mort.“

Két nagy, izmos chasseurs lépett elől, egy látszólag élettelen ifju embert hoztak, kinek egyenruhája foltos volt a vértől. Csöndesen tevék le a főoltár lépcsőjére, a szeliden imádkozó szerzetes lábaihoz. Ez lehajolt a sebesülthöz, és egy hangos sikoltással kebléhez kapott. „Bátyám, édes bátyám!“ kiáltá remegve és az élettelen franczia chasseurs mellé térdelt.

Ezen szavakra felnyitá szemeit a chasseurs és megpillantá a föléje hajolt szerzetes arczát.

„Charles, — susogá halkan — ismét látlak, mégegyszer mielőtt válnék az élettől? Mily nagy szerencse ez! A te jelenléted megvigasztal halálórámban. Oly jól érzem most magam, nincsenek fájdalmaim. Gyermekségünknek képei lebegnek előttem. Ismét veled vagyok, ismét veled ülök a szülői házikó előtt s az apa visszajöttére várunk, ki csolnakán a tengerre szállt halászni. A tenger zúg és ordit, a hullámok bőszülten csapkodnak, ott által Marseilleban zúg a vészharang. A házikóban a pattkán lobog a láng, előtte áll az anya és főzi az esti levest. Charles; az anya hi, — hogy bejőjjünk. — — Hol vagy Charles, hisz már nem látlak? — Ah, te a zárdában vagy a jámbor páterecknél. Az apa a nagy viharban a tengerbe fulladt. Charles, az anya hi, — megyek! . . .“

Még egy-két érthetetlen szó, szemei megtörnek, — meghalt.

Halotti csend van a templomban, a chasseursok lehajtott fővel állanak és imára tett kezekkel a haldokló bajtárs mellett. Oldala mellett még mindig térdel az ifju szerzetes, kinek halovány arcza forró könynyektől ázik. Fehér ruháján látszanak a sebekkel boritott halt hősnek vércsepjei, kezei ennek kebelén pihennek és szivén, melynek dobbanását sohsem hallja többé.

„Menj békével, bátyám, szeretett Jules“ hangzék most fájdalmasan ajkairól, — „kit hosszu, nagyon hosszu elválás után ismét megtaláltam, hogy örökre elveszitsem!

Szent Calepodius, kinek sirján lehelted ki utolsó sóhajodat, vigye föl lelkedet a mennybe angyalszárnyain!“

Egy óra mulva már uton volt az ifju szerzetes India felé.

Hirek.

Martonos, O-Kanizsa, Zenta, Ada, Moholy, Petrovoszelló, O-Becse s B.-Földvár községek kiküldöttjeinek értekezlete az ujvidék-szegedi országutnak a megyei közmunka alapból leendő kiépittetése tárgyában kérvényt akartak a megyei alispánhoz benyujtani, mely igy hangzott volna: Nagyságos alispán ur! Hazánk kulturális viszonyainak fejlődése — daczára a sok irányban mutatkozott mostoha viszonyoknak, — a lefolyt 20-év alatt — lassan bár, de oly kecsegtető reménnyel indult meg, hogy ily kitartó lelkiismeretes küzdelmekkel nyugodtan nézhetünk a jövő elébe, s ha nem s mindenben, de sok tekintetben bármely felső rangu kultur állam mellé méltán sorakozhatunk. A kulturális viszonyok tovább fejlődéséhez a minden irányban kiterjedt közlekedés megkönnyitése egyik főrugóját képezi, hogy a termelt anyag tovább szállitása, azoknak megfelelő értékesitése könnyen eszközölhető legyen. Rég időtől fogva érezhető emez óriási hiány az ország alföldjén, de főleg az ország szivének Bácskának aranykalászokkal telt koronai kerületében, hol a különben egymással szoros összeköttetésben álló községek kora ősztől késő tavaszig a közlekedési utak járhatlan volta miatt egymástól tökéletesen izolálvák. Eme közlekedési akadályok Nagyságod előtt is nem kevésbbé ismeretesek lévén, tekintve, miszerint az összes megyei közmunkának ¼-ed részét az összeirási lajstrom tanusága szerint az érintett korona kerület szolgáltatja ki, mely a lefolyt 20 év alatt mintegy másfél milliót teszen ki; — tekintve, hogy eme kiszolgáltatott közmunkáknak csak elenyésző csekély része forditattott eme vidék közlekedési vonalainak jó karba helyzésére; — tekintve végül, hogy a megyei bizottságnak 1873. évi julius hó 19-iki 370. számu határozatával, — mely még maig is érvényben van, — egy ezen korona kerülleten átvonuló szeged-ujvidéki műút kiépitése határozatba ment, mely tényleg meg is kezdetvén, az ujvidék-temerini vonal egész a gáti csárdán felülig ki is épittetett, s a horgos-ó-kanizsai vonalon, mely szintén az emlitett utvonalban terveztetett, a földmunka s a homok szállitás eszközöltetett s ez időtől fogva az épités további kivitele minden egyébb közbenső intézkedés nélkül abban hagyatott; eme lényeges körülmények inditották az alólirt Tiszavidéki községeket arra, miszerint ismerve: Nagyságos Alispán urnak igazságérzetét, élénk érdeklődését községeink iránt, hivatkozva a méltányosság és jogos kérelmünk alaposságára, esedezzünk, miszerint: Jelen kérelmünket még a folyó hóban tartandó megyei bizottsági ülés elé terjeszteni kegyeskednék ama javaslattal, hogy érintett számu határozattal épiteni elrendelt ujvidék-szegedi műútvonal kiviteli munkálatát a legközelebbi költségvetésbe felvéve, a községek által elkészitendő műszaki okmányok alapján a jövő év tavaszán foganatba veteti. Kelt Adán, 1886. évi szeptember hó 7-én a kerületi községek kiküldöttei által tartott értekezletből. Szárics Bertalan, értekezleti elnök. Hoos Béla, Balog János, Tukacs Miklós, Hercz Ede, Bugyi József, Gombos Gábor, Matkovits József, Jankovits József, Rudics Gergely, Jablonszky József, Ábrahám Mihály, Karakasevits Simon, Mikosevits Antal, Kelemen Mátyás, Zagoricza Lázár, Mihajlovits Uros, Pecze Pál István, Oroszi András, Tripolszky László, Petkovits György, Grünbaum Sándor, Karácsonyi János, Missuray István, Tóth János, Becsejacz Markó, Bogár Mihály, mint a kerületi községek kiküldöttei. E kérvény tárgyában a helyb. „Vadászkürt“-szállóban akartak konferencziát tartani, azonban sajátságos okokból nem jelentek itt meg maguk a kérvényt aláirók sem. Zentáról mindössze ketten voltak. Mondják, hogy Mikosevits engedményként hagyta abba a dolgot, hogy az alispán kegyeit ezzel biztositsa magának.

Trefort vallás és közoktatásügyi miniszter — mint értesülünk — jövő hó végen városunk vendége lesz, hogy jelen legyen az uj gymnáziumi épület hivatalos megnyitásán.

Fényes esküvő Bezdánban. Egy német tudósitás adatott át lapunknak a f. hó 14-én végbement bezdáni esküvőről, — melyből kivesszük a következőket: A f. hó 14-iki esküvő már eleve is fényesnek igérkezett. Loschitz Karolina k. a.-t vezette oltárhoz Loschitz Sándor ur. Pont 4 órakor vonultak ki a fogatok a mennyasszonyos házból, melynek elsején Loschitz Karolina k. a. ült fehér atlasz ruhában, melyen gazdag csipkedisz s hosszu uszály volt. Nyoszolyu-lányok voltak: Loschitz Lenka tengezöldszinü ottománselyem ruhában rószaszin harangvirággal s csipkével diszitve, Loschitz Malvin k. a. créme-krepplis ruhában, csipke s gyöngydisszel, Prager Gizella k. a. (Halasról) világoskék atlasz-ruhában szalag s csipkedisszel. A ruhákat helyben Deutsch Adolfné divattermében készittették. — Vőfélyek voltak: Loschitz Emil, Loschitz Lajos, (Rigyicza) Loschitz Lajos (Bezdán) és Bachrach Henrik urak. Az első fogatot 36 fogat kisérte. A templom szépen volt diszitve s igen elegáns közönség foglalt benne helyet, s oly zsufolásig tölté meg, hogy a vendé-

gek egy része be se fért. Blitz Adolf főrabbi szép beszédet tartott. Esti 8 órakor a vendégek a lakodalmas ház asztalánál gyültek egybe, mintegy 220-an. Az első toasztot Dr. Pataj Ármin zombori orvos mondotta a házaspárra, utána Szekulitz s Bruck Izidor(Bajáról)köszöntöttek föl 10 órakor kezdetét vette a szépen diszitett salónban a táncz. Fiatal asszonyok részéről ott voltak: Bachrach Lujza, Bachrach Mathild (Zombor) Deutsch Adolfné (Zombor,) Goldmann Klára (Zombor,) Loschitz Bella, Loschitz Gizella (Rigyicza,) Loschitz Róza, Loschitz Zsófi, Novákné, Prager Fánny (Bajáról) Spitzer Jakabné Steinerné (Zombor,) Azután: a koszoru-lányokon kivül: Grünbaum Etelka, Grünbaum Ida (Sztanisits.) Kanitz Janka (Bajsa,) Lederer Katalin (O-Becse,) Loschitz Adel s Rót Berta k. a.-nyok. Éjfélután kezdetét vette a hideg-sült-büffét, mely alkalommal 48 sürgönyt olvastak föl. Ezek közül egy zombori fiatal ember 106 szót sürgönyzött egymaga. A fényes esküvő szép emlékét a jelenlevők sokáig fogják őrizni. F . . . .

Ó-Becséről sürgönyzik lapunknak f. hó 18-ról 4 óra 30 perczkor: az első magyar általános biztositó társasáp itt nagy fiaskot csinált, az általa tervezett magyar gazdák jégbiztositási szövetkezettel, a mennyiben az e czélra ma itt egybegyült értekezlet a nevezett társaság közegei által kifejtett legbuzgóbb törekvés daczára eredmény nélkül szétoszlott. — Fischer Lipót.

A bács-bodrogh megyei gazd. egyesület e hó 13-án tartott igazgató választmányi gyülést. A letárgyalt ügyek közül, mint főmozzanatot kiemeljük, a magyar gazdák jégbiztositási szövetkezete ügyét. Erre vonatkozólag a gyülés egyhangulag kimondotta, hogy az eszmét teljesen magáévá teszi s a szövetkezetbe való lépést a gazdaközönségnek a legmelegebben ajánlja. —

Jégünnepély Palicson. Az Achilles Egylet versenybizottsági ülésén nagyobb szabásu jégünnepély tervezetét dolgozták ki Az ünnepélyt e szerint Palicson 1887. január második felében fogják megtartani A korcsolyaversenyeket együttesen szán-, jégvitorlás-, jégvelocziped gyakorlatok fogják eleveniteni.

Döntvény. Nem képez sikkasztást, midőn a vádlott az általa magán uton eladott lefoglalt tárgy árát a felperesi követelés törlesztésére forditotta, mert vétséget is a mennyiben a törvény kivételt nem tesz, csak szándékosan elkövetett cselekmény képez, s mert ily esetben hiányzik a jogsértő szándék

N.-Palánkáról irják nekünk: A palánkai ipartestület a jövő év augusztus vagy szeptember havában — 30 napi időtartamra — kiállitást fog rendezni, a mely magában foglalandja az ipar, gazdászat, (vetemény), állat- fa- s virágtenyésztés- házi és női ipar, bortermelés és gépkiállitást s igy elég impozánsnak kinálkozik már most is. A palánkai casinó-egylet az ipartestületnek e czélra átengedi összes helyiségeit,

A szabadkai evangelikus vallásfelekezet e hó 8 án tartotta alakuló gyülését, és tényleg egyházközséggé meg is alakult. A lelkészi teendőkre vándorpapi állást szándékoznak szervezni székhellyel Szabadkán fiók egyházközségei lennének Zombor és Apatinban. Erre vonatkozólag azonban nem hoztak végleges határozatot, mert nem tudták Zombor és Apatin evangelikus hiveinek számát és hogy hajlandó a 2 város a kiadásokhoz hozzájárulni? Zomborban e végből itt jártak Roth K. T. ó-verbászi ev. lelkész és Scultléty Ede esperességi felügyelő és Gallé Emil urnál értekezletet tartottak, a hol elhatároztatott, hogy a vándorpapi állást elfogadják, melynek székhelye Szabadka lesz. Továbbá 3 tagu bizottságot választottak, hogy a bizottság a hivőket összeirja és az előmunkálatokat megtegye.

Jótékonyczélu sorsjáték. A bajai honvédsegélyző egylet f. é. okt. 17-én hatósági felügyelet alatt sorsjátékot rendez, melynek tiszta jövedelme a rokkant és szegény honvédek segélyezésére fog forditattni. Egy sorsjegy ára 20 kr.

Törvényszéki csarnok.

Az uj-verbászi községi közegek basáskodása.

Lapunk mult számában közlött vakmerő basáskodásról a fővárosi lapok legtöbbje is tudomást szerzett lapunk utján, igy a „Pester Lloyd“ az „Egyetértés“, „Pester Tagblatt“ stb., s igy reméljük, hogy az illetékes hatóság sem fog szemet hunyni, de a legszigorubb vizsgálatot fogja elrendelni.

A bünfeljelentést 3771. sz. a. — bf 886. a helyb. kir. törvényszéknél megtettük s ennek folytán ki fog derülni a valódi tényállás.

Egyébként magunk személyesen kérdést tettünk Schiek Mátyás kulai szolgabiró urnál a történtek iránt a lefolyt megyei közgyülés alkalmával.

Nevezett szolgabiró ur oda nyilatkozott, hogy ő maga figyelmeztette a községi birót, **hogy a dolognak nem jó vége lesz**; s midőn a Rumpftól elvett 227 frtot nála letenni akarták, — kinyilvánitotta, hogy azt el nem fogadja, tegyék át a járásbirósághoz.

Mi ugyan e választ tudomásul vettük, -- ámbár azt vártuk a szolgabiró urtól, hogy — ha már tudomással bir a történtekről — hatáskörében szigoruan fog eljárni, s legott fegyelmi vizsgálatot rendel el, a pénzt pedig, melyről jól tudja, hogy az adott körülmények között bünjelt nem képez Rumpf ellen, de inkább a közs. közegek ellen, rögtön visszaadatja neki.

Tekintve azonban, hogy a pénz már a kulai járásbiróságnál van, reméljük, hogy Rumpf mihamarabb vissza fogja kapni.

Érdekes világot vet ez esetre az ujverbászi közs. elöljáróságnak hozzánk intézett levele, melyet fölkérdezésünkre válaszul küldött.

E levél hü másolatát itt adjuk:

1215. szám — kig. 86. Uj-Verbász községe. Tekintetes dr. Molnár Gyula jogtudor urnak, a Zombor és Vidéke szerkesztőségének Zomborban. Hozzánk intézett felszólitására értesitjük, hogy a Rumpf Füléptől visszatartott pénz 227 frt, mint corpus delicti lett Becker Jakab községi biró által visszatartva, és a községi szekrényben tek. Szücs Mihály szolgabiró ur szóbeli meghagyása folytán elhelyezve, — folyó hó 16-án pedig a tek. kulai szolgabirói hivatalnak a szükséges intézkedések megtétele végett beterjesztve.

Az tény, hogy az illető nejével együtt Kulára vitetett, és pedig tekintetes Szücs Mihály szolgabiró ur szóbeli meghagyása folytán, hogy azonban az illető ott vasra veretett volna, és Ivanits szolgái által bántalmazva, arról tudomásunk nincs, annál kevésbbé azon körülményről, hogy az illető itthelyt kalodában lett volna, ilyen községünkben nem is létezik.

Végül van szerencsénk értesiteni, hogy eljárásunkat semmiképp hallatlan vakmerő önkénykedésnek, hivatalos hatalommal való visszaélésnek, melyhez még a rablás büntette is hozzájárult qualificálni nem engedjük, ennek meghatározására nem magánszemély, hanem a törvényszék lesz illetékes.

Uj-verbászon, 1886. szeptember 17-én.

Tessényi Ármin, jegyző. **Becker,** biró.

E levélből mindenek előtt az tünik ki, hogy Szücs Mihály szolgabiró ur meghagyásából lett volna a pénz a közs. szekrénybe elhelyezve, f. hó 16-án pedig — nem mint fönt mondottuk a kulai jbiróságnál, de a szolgabirói hivatalnál letéve.

Továbbá kitünik, hogy Szücs Mihály ur meghagyásából lett volna Rumpf **nejével** együtt Kulára vive.

Végül kitünik e levélből az is, hogy semminemü indokát nem tudják a közs. közegek adni, miért vitetett Rumpf Kulára s miért vették el tőle a pénzt?

Hogy lett-e Rumpf vasra verve, elzárva, bántalmazva, — azt csakugyan a kir. törvényszék fogja földeriteni.

Annyit látunk, hogy a közs. elöljáróság minderről tudni se akar.

De a mi legfeltünőbb az egész affairben, — az hogy maga a főszolgabiró azt nyilatkoztatta ki, hogy ő figyelmeztette a közs. birót eljárása veszélyes voltára, s egyátalán nem intézkedett hivatalos hatáskörében, addig ezen levél szerint minden ténykedés Szücs Mihály ur meghagyásából történt volna.

Mi hát az igaz?

Nyilttér.*)

Nyilvános búcsu.

Hoffeneder Ferencz és családja Szerajevoba való elköltözése folytán rokonainak és ismerőseinek nyilvános „isten hozzád“ ot mond.

Zombor, 1886. szept. 19-én.

Hoffeneder Ferencz és családja

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Válasz a „Bácska“ 61. számára.

„Uram, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek!“

Midőn a „Bácska“ 61. számában közzétett „Magyar és bunyevácz hazafiság“ czimü közleményt olvastam, elmosolyogtam rajta. Ha más valaki irta volna azt és nem az a J. N. M., helyesebben M. N. J., bizony óriási sértésnek is vehettem volna azt. De hát M. urnak tőlem, — azon k ü l ö n ö s kiváltságánál fogva, mellyel előttem bir, — minden szabad.

Hogy mégis némileg tekintetbe veszem ezen N. V. M.-féle közleményt, az kizárólag a mélyen tisztelt olvasóközönség iránti tiszteletemnek tudandó be — és semmi másnak.

Részemről eleinte abban a meggyőződésben voltam, hogy tekintve azt, miszerint a szerencsétlen nyelvkérdés k ü l ö n ö s e n Bácsmegyében élére van állitva, hogy a kedélyek e miatt meglehetősen izgatottak, hogy a bunyevácz-kérdés iránt nálunk a vélemények igen eltérők, sőt zavartak, és hogy az ugynevezett **„apró urak“** folytonos lármájok által már-már befolyást látszanak gyakorolni a bunyevácz néppel közvetlenül nem érintkező mérvadó körökre is s végre, hogy egyszer az ördögnek is — bocsánat a kifejezésemért — gyertyát kell gyujtani, — — tanácsos lenne, gondolám, az ellenem (s mondhatnám a bunyeváczok ellen) emelt roszakaratu vádakra hosszabban felelni. — Több oknál fogva azonban ezen első szándékomtól elálltam s föltettem magamban, hogy a rágalmazást egyszerüen visszautasitom. De könnyen érthető okoknál fogva, az utóbbi módot megint nem tartottam elegendőnek arra nézve, hogy a kételyeket csak némileg is eloszlassam. Szóval, bevallom, haboztam. Végre abban állapodtam meg, hogy lehetőleg kimélve a személyeket (pedig ezt talán nem is érdemlik meg az illetők,) s kerülve a szószaporitást, elmondjam védelmemre csak a föltétlenül szükségeseket.

Mindenek előtt ki kell jelentenem, hogy a kérdéses közlemény értelem szerzője nem J. N. M. ügytársam (s igy tulajdonképen vele nincs is bajom), hanem más valaki — — — — — — — — — —. Ezt fölösleges bizonyitanom Annyit azonban az érdeklődő közönség kellő tájékozása érdekében ki kell mondanom, hogy a föntemlitett ügytársam ez én vizsgámon soha sem volt; hogy én ő vele a nemzetiségi kérdésről egyátalán soha nem beszéltem. H o g y p e d i g M. u r a m a b u n y e v á c z n y e l v h e z a n n y i t é r t, m i n t a h a j d u a h a r a n g ö n t é s h e z, a z t ő m a g a k ö z l e m é n y é b e n b e i s v a l l o t t a. Ezekből is világosan kitetszik, hogy J. N. M. hogy szerezhetett tudomást a „Neven“ állitolag hazaellenes irányáról s a vizsgán (1885!) történt (?) borzasztó dolgokról.

Érdemes volna s reám persze előnynyel járna részletesen elmondani az egész dolgot ugy, a mint „van; hogyan s miért készült az a czikk? De én azt nem tehetem, először, mert általában tisztelettel s becsüléssel viseltetem azon osztály iránt, melyhez a közlemény értelmi szerzője tartozik; másodszor, mert meg vagyok győződve, hogy a . . . . hatóság végre is tuljár N. N. uram eszén s el fog bánni avval az emberrel ugy, a mint megérdemelte s ezáltal közvetve nekem is meg lesz az elégtételem. És ez (hogy t. i. egyet-mást el kell hallgatnom) védelmemre elég hátrányos.

Mélyen tisztelt olvasó közönség! Nem a magyar nyelv iránt lángoló szeretet, nem a közös hazánkért nyilvánuló honfiui lelkesültség, nem az eszmetisztázás iránti vágy, nem az igazság, nem a méltányosság iránti érzék inditotta M. igazabban N. urat ama közlemény megirására, hanem a napfényre került tények által megsértett kevélység s a bosszu.

Már hetek előtt hallottam, (magától a kérdéses közlemény értelmi szerzőjétől is) hogy készül valami ellenem; hogyan fognak engem egy „vezér-czikkben“ megszégyeniteni; hogyan az egyházi és világi hatóságot ellenem fölizgatni s akkor — mondának kárörömmel — tönkre tesszük őt is, ujságát is.

Hát bizony ahhoz, hogy valakit meggyalázzunk, nem kell sok tudomány. Egy kis roszakarat s meg van az egész. — És ha esetleg az illető anyanyelvre nézve — ne, akkor elég rámondani, hogy nem magyarosit, hogy pánszláv; a meggyaláztatásán kivül némelyek előtt még dicsőségre is tehetnek szert, sőt ha valami hiba volna a kréta körül még az is rendbe lesz ez által. De hát a megtámadottak szerencséjére van józanabb olvasó közönségünk is, mely nem keresi a kákán is a csomót s melyet nem a szenvédély, hanem az igazság vezérel, és van főképen törvényünk, mely nem ismer sem Pétert, sem Pált, mely az alatvalót esetleg ura ellenében is megvédi.

A közleményre magára, mint mondám, nem fogok részletesen felelni. Általában kijelentem, hogy az a mi benne foglaltatik, enyhén szólva, n e m f e l e l m e g a v a l ó s á g n a k.

A mi pedig különösen a tanitói müködésemet illeti, biztositom czikkiró urat s annak értelmi szerzőjét is és általában mindenkit, hogy abban a legjobb meggyőződésem, lelkiismeretem szerint járok el*) de semmiesetre sem tiltott módon). S ha esetleg, nem tehetek bunyevácz ajku 116 tanulóval biró kültéri osztatlan iskolámban annyit, mint talán M. uram, vagy más még szerencsésebb viszonyok között müködők tehetnek, az talán nem az én hibám. A mi pedig az ellenőrzést illeti, hát arról is, köztudomás szerint meglehetősen van gondoskodva. A szülőkön kivül van helybeli iskoszékünk s iskolaszéki elnökünk; van két főtanfelügyelőnk; egy érseki hivatalos iskolalátogatónk s egy kerületi tanfelügyelőnk.

„Neven“-re vonatkozólag az a megjegyzésem, hogy én itt is szorosan a törvényhez ragaszkodom; mellékes, meg nem engedhető, törvény- és hazaellenes szándékaim nincsenek. Ha csak az nem pánszlávizmus, hogy bunyeváczna‌k születtem, hogy szeretem és védem igazságtalan és méltatlan megtámadások ellen anyanyelvemet a bunyeváczokkal bunyeváczul beszélek, hogy bunyevácz tannyelvü iskolámban — a magyar nyelv mellett — bunyeváczul is tanitok, hogy országgyülési képviselőnk beszámolóját, az ő fölkérése folytán, bunyeváczul elmondom, hogy a felejthetetlen emlékü Kubinszky püspök s főtanfelügyelő fölhivására és az ő beleegyezésével bunyevácz reáliákat összeállitottam és hogy azok kiállitásáért a tanitói 475 frt évi fizetésemből (Garán annyi volt) összetakaritott 172 frtot a könyvnyomdára fizettem, (hogy belebuktam az természetes), hogy horvát és szerb ujságokat is olvasok (bunyevácz heti és napilapok hiányában) s végre hogy a „Neven“ szerkesztője vagyok. S ha emberi gyarlóságom következtében minden jó szándékaim mellett valamiben valamikor vissza fogok élni a szólás-szabadsággal s a sajtótörvény oltalmával, ugy bizonyosan nem fogom kikerülni a törvényes szolgálatot s esetleg a büntetést is.

Legjellemzőbb azonban az egész közleményben nagyságos Czirfusz Ferencz, kir. tanácsos s főtanfelügyelő urra vonatkozó rész. Csupa keresztényi és kollégiális szeretetből, kihivó módon szembeállitják itt az én állitólagos tiszteletlen viselkedésemmel ő nagysága, általam legmélyebben tisztelt nevét.

Hát hogy ki? mit? szokott a „Neven“-be irni, azt én egyátalán nem szoktam engedelemmel legyen mondva — M. uram orrára kötni.

Egyebként én azt hiszem, hogy a „Neven“ 6. számában őnagysága személyét il-

*) Egyebiránt a „czárról“ vagy „Budapest nevezetességeiről“ tankönyvecskémben, a 6. oldalon szórul-szóra ez áll: „Budimpešta (Budapest). Ovo je prva i u našoj zemlji najveća i najlipša varoš. U Budimpešte je stan magjarskoga kralja, tu stanuje vlada i drži se zemaljski sabor i tu je zemaljski muzej.“ S én e szerint tanitok.

letőleg a kellő tiszt elet nem hiányzott; de ha mégis annak tartalma illetékes helyen — nagy sajnálatomra — szintén félremagyaráztatnék, ugy ezennel kijelentem, hogy a nevezett czikk szelleme korántsem akart lenni sértő önagyságát illetőleg, hanem elismerő, magasztaló. Csak a rosszakarat, felületesség s tudatlanság volt abból képes tiszteletlenséget kiolvasni és nem más.

De most befejezzem már is hosszura nyult soraimat azzal a forró kivánságomal, hogy jöjjön el minél előbb az az idő, a midőn e hon összes népei, nemzetiségei nem egymás iránti gyülöletben és bizalmatlanságban, hanem a lelkiismeretes munkában a tiszta, feddhetlen életben, a haza s a magas trón iránti hódolat s ragaszkodás kinyilvánitásában a honpolgári kötelességek teljesitésében, a törvények kellő tiszteletében leljék örömüket, abban vetélkedjenek s egymást felülmulni igyekezzenek.

Mándich Mihály.

Járványos betegségeknél a legjobban ajánlott egészségi ital.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtartósabb ásványvize
SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gegebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

30—20

Dr. MOLNÁR GYULA.
Felelős szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:

Hirdetések.

A Dr. POPP-féle aromatikus orvosi növény szappana,

vegyileg elemezve s Európa számos gyógyszerésztei s orvosi kitünőségei által, mint a legjobb s legtökéletesb bőrtisztitó szer elismerve, 18 év óta a legnagyobb sikerrel használva mindenféle bőrkütegeknél, — különösen bőrviszketeg, sömör fonyadtság fej és szakáll-korpánál, fagydaganatoknál láb izzadmánynál s rühességnél. Ára 30 kr.

Tek. Dr. J. G. POPP urnak, Bécs Begner-gasse 2.

Miután én egy kiütést kaptam, melyet 6 évig czipeltem s 4 orvos gyógykezelt a nélkül, hogy azt eltávolithatták volna, az ön növény-szappanához folyamodtam, mert az jónak bizonyult s nem tudok eléggé hálás lenni. Egyenesen önhöz fordulok, mivel a gyógyszertárból különböző nemüeket kaptam, pedig ugy csomagolva, mint az öné, de azt hiszem, hogy hamisak, mert az én kedves szép sötét-szürke szappanomat csak ön által reméllem megkaphatni. A mellékelt összeg erejéig kérek az ön szappanyaiból nekem küldeni. Tisztelettel

Francz Amálie (Prerau Mähren).

Anatherin száj és fogviz

— A olyan szépen tisztitja, hogy annak naponkénti használata által nemcsak a kőzönséges fogkő eltávolittatik, hanem a fogak zománcza is mindinkább tökéletesbül.

Dr. Popp-féle fogolom, igen gyakorlati s legbiztosabb szer a fogak önmególmoztatására. Ára dobozonkint 1 frt.

Utánzások ellen óvatik,

melyhez némely gyáros folyamodik, a mennyiben olyan czégjegyzéseket vesznek föl, mely az enyémet csaknem megközelíti, gyártmányaikat külsőleg az enyémhez majdnem hasonlóan állitják ki. Minden tárgy megvételénél kéretik a czégre pontosan ügyelni.

Budapesten, Bécsben és Insbruckban legutóbb is több utánzó s elárusitó igen érzékeny pénzbirságra lett a törvény által elitélve.

Kapható **Zomborban:** Saly Antal, Szauerborn Károly és Gallé Emil gyógysz., Heindlhofer Rób., Falcione G. és Weidinger S. és Zs.-nél. — Bezdán: Hegyessy gyógysz. — Baján Pollermann, Nagy A. és Sárkány gyógysz. — Mohácson Szendrey és Pirker gyógysz., Frommer M. — Külán Heintz gyógy. — Cservenkán Schuhmacher gyógy. — Apatinban Rátay Tivadar gyógysz. — Bajmokon Nagy gyógysz. Kún-Hegyesen Wirtzfeld M. gyógysz., valamint Magyarország minden gyógyszertárában és nagyobb füszerkereskedésben.

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb szépirodalmi képes hetilap.

A „Képes Családi Lapok"

1886. oktober elsejével kilenczedik évfolyamba lép.

Lapunk életideje a legkézzelfoghatóbb bizonyiték arra nézve, hogy a hazai családoknál befogadott kedvelt barátta lett s a legnemesebb örömmel mondhatni, hogy a „Képes Családi Lapok" térfoglalásával sok kétesbecsü selejtes tartalmu, különösen külföldi olvasmányokat szoritottak le a családok asztalairól, melyek részint hiu igéretekkel, részint nagy hanggal folyton kisértenek megvesztegetni a hazai közönség jóhiszeműségét.

Lapunk tartalmára nézve a kiadó és a szerkesztőség versenyezni fognak a buzgalomban, hogy továbbra is fokozott mérvben kiérdemelték a közönség elismerő támogatását.

Közölni fog jeles eredeti és forditott költeményeket, beszélyeket, rajzokat, népismei, szépészeti, egészségtani czikkeket; a rohanó idővel tartand minden irányban. Heti tárczák, adomák, apróságok, hirek, talányok stb., stb. fogják élénkiteni a lap tartalmát és azon leszünk, hogy a szövegbe nyomott képei a legjelesebb külföldi lapokban közöltekkel kiállják a versenyt.

A „Képes Családi Lapok" előfizetési ára:

Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

Előfizetéseket elfogad minden hazai könykereskedés.

Mutatványszámokat küld ingyen és bérmentesen

A „Képes Családi Lapok" kiadóhivatala Budapesten.
IV. kerület, papnövelde-utcza 8. szám alatt.

Brünni szövetek
egy elegáns
őszi vagy téli öltönyre
végekben 3.10 méter szélességben, mindegyik elégséges egy férfiöltönynek
4 frt 50 krert a legfinomabb
7 frt 75 krert sokkal finomabb
10 „ 50 „ a lehető leghnomabb
valódi gyapjú
Palmerston és Boj tellkabátok szükségre méterenként 2 frt 50 krtól 5 frtig Loden 2 frt 25-tól 3 frtig, nőipaszto méterenként 1 frt 25 krtól 2 frt 50 krig szétküldi mindenkinek postán utánvét mellett a
Feintuch-Fabriks-Niederlage
Siegel - Imhof
Brünn.
Nyilatkozat. A fenti czég szövetei szolidaság s a legizlesesebb kivitel, valamint tartosságuk által tünnek ki. Arról is jótáll ismert szolidusa s rendkivüli képessége hogy csakis a legjobb áruk s egészen a választott minta szerint küldetnek. Kivánatra szétküld a fenti raktár.
Mintákat ingyen s bérmentve.

ÉRDEKES UJDONSÁG!!!

Kiadásunkban az 1887-ik évre megjelennek **15-féle**

KEPES CSALÁDI- ÉS IPAROS-NAPTÁRAK

következő iparágak részére:

1. Acsmesterek, kádárok és kerékgyártók.
2. Asztalosok és esztergályosok.
3. Bádogosok, rézöntők és ércáru készitők.
4. Borbélyok és fodrászok.
5. Czipészek és csizmadiák.
6. Czukrászok, kávésok és bab sütők.
7. Divatárusok, — férfi- és nőiszabók.
8. Épitészek, épitőmesterek és mérnökök.
9. Fazekasok és agyag-áru készitők.
10. Hentesek és mészárosok.
11. Kovácsok, lakatosok és puskaművesek.
12. Kalaposok és szűcsök.
13. Molnárok és pékek.
14. Nyergesek és szijgyártók.
15. Vendéglősök, szálloda-tulajdonosok és korcsmárosok.

Minden egyes naptár ára 50 kr. Kapható minden naptár s vidékére utánvétele nélkül bérmentve kiküldik.

Könyvkereskedők, könyvkötők és naptár elárusitók nagy kedvezményben részesülnek. Kivánatra terjedelmes prospectust küldünk.

IPAROS NAPTÁR KIADÓ INTÉZET
Budapest, József tér, 11.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy **Szabadkán** (Eötvös utcza a takarékpénztári épület átellenében saját házamban) törvényszékileg bejegyzett czégem alatt egy

sorsjegy és értékpapir

vétel és eladási üzletet

nyitottam, a melyben **részletivek** kibocsátásával is foglalkozom.

Kapható nálam bármely a budapesti értéktőzsdén áruba bocsátott **sorsjegyek, részvények** és egyéb értékpapirok készpénz fizetésért, vagy részletfizetésért is.

Különösen ajánlom a m. kir. nyereménykölcsön — Tisza és Szegedi kölcsön — oszt. hitelintezet — Budavárosi — Szerbiai nyeremény kölcsön — valamint a magyar, osztrák és olasz veres-kereszt-egylet sorsjegyeit.

Az általam kibocsátott **részletivek eredeti sorsjegyei** nálam **bármikor** megtekinthetők.

Ügynökök kik ez üzletben jártasak felvétetnek.

Tisztelettel

Kunetz Mór.

A tekintetes ügyvéd urak figyelmébe!

Valamennyi ügyvédi nyomtatványok és a többi között:

meghatalmazás, keresetek és kérvények, valamint mindennemű papir- és irószerek a legolcsóbban kaphatók

Schön Adolf,
könyv- zenemű- és papirkereskedésében.

Nj. Muzsik és Partlicsnál Zomborban.